

**Líbezný žert Matky krásného milování,¹
který kdysi získal pro Krista Ismerii,
dceru egyptského krále,**

a který dnes předvádí jako divadelní hru
nejslavnější, přeslavná, vznešená a urozená mládež
střední gramatikální třídy
akademického gymnázia Tovaryšstva Ježíšova v Praze u svatého Ignáce
roku 1729, 17. dne měsíce května.

NÁMĚT

Chalífa, egyptský sultán, věznil v poutech tři mladíky, jimž říkáme Marchinus, Heppinus a Seqvinus,² vynikající jak rodem, tak ctností. Protože je však nechtěl zahubit, snažil se je nejprve získat pro Mohameda. Oni ale všechny jeho úskoky přelstili. Nakonec se úkolu odvrátit je od pravé víry ujala Ismerie, chalífova dcera. Místo toho, aby získala mladíky pro Mohameda, se však zásahem Panny Bohorodičky sama dala získat pro Krista a jeho víru a přičinila se o to, že se tito mladíci i ona sama za nějaký čas vymanili z tyranovy moci. Concionator historicus od R. P. Michaela Pexenfeldera S. J., s. 1031.

PŘEDEHRA

Mohamedánství k sobě zve Křesťanskou nevinnost a láká ji pomocí Siréničky ze své rodiny. Ta však spatří předloženou podobiznu Marie, hned je zachváćena láskou k jejímu předobrazu a spolu s Křesťanskou nevinností před Mohamedánstvím uprchne.

1. SCÉNA

Alladinus, velitel záložního vojska, předává chalífovi zprávu o nedávno dosaženém vítězství nad křesťany a přivádí mu vznešenou kořist, tři mladíky. Vítězové jásají a pro zábavu přimějí k tanci i poražené.

Osoby: Alladinus, chalífa, Marchinus, Heppinus, Seqvinus.

Alladinus: Ti, jež hněv nepřátel nedávno dohnal
před přemocný trůn, které hrozby
a zuřivost barbarského lidu před časem povolaly
jako pokorné prosebníky k tvé stolici, dnes touží

¹ Lat. *Mater pulchrae dilectionis*, jedno z přízvisek Panny Marie, převzaté ze Sir 24,18, kde tímto výrazem sama sebe označuje Moudrost.

² První dvě jména uvádí již Pexenfelder a odvozuje je od hradů *Marchia* a *Heppe*, které patřily rodině mladíků. Jméno třetího bratra pochází snad od autora hry a souvisí zřejmě se *Sequana*, lat. názvem řeky Seiny.

- 5 obětovat ti nemalý dar za své štěstí
a přejí Vznešenému dlouhý život.
- Chalífa: Zlý osud tedy pohřbil poražené křesťanské vojsko
dost hluboko?
- Alladinus: Jsou přemoženi a porobeni, sténají,
že tak krutou pravici nikdy
10 dříve nezakusili.
- Chalífa: Bojovali³ snad Evropané
tak chabě?
- Alladinus: Zuřivě a udatně tísnili
šiky protivníka.
- Chalífa: A přece padli?
- Alladinus: Zavalil je ještě mocnější
nápor.
- Chalífa: Rychle, vyprávěj mi o bitvě, která proběhla tak,
jak jsem toužil.
- Alladinus: Povím ti o těch šťastných událostech, jak si žádáš.
- 15 Vrozená zuřivost křesťanů nahnala do syrských
krajů takové množství vojáků, že by se snad stěží
dalo přirovnat k rozbouřenému moři, přes něž
není možné zhlédnout zemi. Pohled na tolik
vojevůdců by však byl ještě snesitelný,
20 kdyby svou povahou nedávali najevo, že pocházejí
z rodu Martova. Jejich obrovská žízňivost po boji
jasně prokázala, že jsou to tygři a leopardi.
Ba dokonce ani tygři tak usilovně nešíří smrt
a leopardi kruté rány, ani lev tak dychtivě
25 neútočí na nepřátele shromážděné do houfu,
jako v každém z nich vzplanula zuřivá touha zabítet.
Myslím, že jeden každý z těch mužů žíznul po krvi
jako pijavice. A ačkoli se skythské plémě
nezhostilo svého úkolu liknavě a i ono
30 chová ve svém širokém náručí obry, kteří by mohli
soupeřit s Achilleem, přesto by Luna,⁴ když viděla
tak silné a rozhněvané muže nahánějící jejím
stoupencům strach, mohla při pohledu na nepřítelé
stáhnout svůj srpek. Nebylo tedy jisté,
35 které vojsko si získá slávu, obě strany

³ Lat. *segnis stetit Gradivus*, dosl. „Gradivus nečinně stál“. *Gradivus* je jedno z přízvisek boha války Marta, zde v obecném významu „boj, vojsko“.

⁴ Lat. *Cynthia, ae, f.* – přízvisko bohyně Diany, přeneseně „měsíc“. V této hře používáno také v přeneseném významu „turecký půlměsíc“ a Cynthia – Luna je chápána jako ochranné božstvo a symbol muslimského světa.

podnikaly četné výpady a dlouho se zdálo,
 že vavřín připadne tu jedné, tu druhé. Přece však
 díky přízni bohyně války i nadání velitelů
 nadešel tureckému světu přešťastný den,
 40 kdy zuřivé nepřátelské vojsko zaplatilo
 u Askalonu⁵ trest za svou proradnou neústupnost.
 Část z nich klesla pod zahnutým mečem,
 vypustila duši a skropila zemi přívalem krve;
 45 část, horliví lehkooděnci, hledala nejistou záchranu
 v hanebném útěku; část se vyhnula
 útěku i rukám skythských vojáků,
 vlhkým od krve, a pokornou prosbou dosáhla toho,
 že se směla poddat otrockému jhu.
 Taková je nyní sláva tureckého vojska,
 50 které zástupy stejnou měrou poražených
 musí mít v úctě. Proto tvé jméno získá velikou
 proslulost, Vznešený, s jehož pomocí
 si jásající vlast připsala tak slavný triumf.
 A protože vojsko od Askalonu se svému ochránci
 55 touží odvděčit, chce ti odevzdat vznešenou kořist,
 tři bratry, kteří, jestliže dovolíš,
 pokorně skloní hlavu před posvátným trněm.
 Chalífa: Mluvíš o šťastných událostech! Zvítězili jsme! Nebesa
 a udatnost velitelů si žádají, abychom je oslavili chválou.
 60 Luna dosáhla vrcholu⁶ cti a bude nyní konečně
 zářit jasněji, protože na dlouho zapudila
 do skryší vzpurné přízraky nepřátel.
 Vítězi, zapěj oslavnou píseň! Ať se dvůr přidá
 k triumfu svého vládce! A uvidíte-li,
 65 že chlapci⁷ pění závistí, jásejte tím
 horlivěji.

Tanec osmi tureckých mladíků

Nyní ať zatančí tři poražení,
 aby nepřátelskému vládci přinesli potěšení,
 které nemůžou přinést svému vládci, protože byli
 nešťastně poraženi v bitvě.

⁵ Ascalon, Ashkelon – město v dnešním jižním Izraeli, na pobřeží Středozemního moře. Během křížových výprav se o něj několikrát bojovalo. Zde se zřejmě jedná o pokus křesťanů dobýt Ashkelon zpět, který se odehrál během 2. křížové výpravy, cca roku 1149.

⁶ Lat. *in auge* – *aux, augis* f. je nejvzdálenější poloha planety od země. V přeneseném významu toto slovo znamená „vrchol“. Podobně viz v. 893, 918.

⁷ Mínění zřejmě Marchinus, Heppinus a Seqvinus.

70 Marchinus: Nebráníme se uposlechnout
tvých přání. Když přikazuješ, já jako první
roztančím své nezkušené nohy na tvou oslavu.

Marchinův tanec

H. a S.: Po bratrovi pokračujeme my.

Heppinův a Seqvinův tanec

2. SCÉNA

Barbarovi se líbí ušlechtilá povaha mladíků, a chce jim proto umožnit svobodný život u dvora, zřeknou-li se Krista. Když však odmítnou, vsadí je do vězení.

Osoby: Chalífa, Marchinus, Heppinus, Seqvinus

Chalífa: Jsem spokojen se snahou vás tří
i s vaší skvělou povahou.
Z jakého rodu pocházíte?

75 Marchinus: Příroda nám dopřála za otce
vojevůdce zdatného v boji, kterého si francouzský národ
velmi vážil.

Heppinus: Také naše matka pochází
ze vznešeného rodu a nečekala,
že její ratolesti někdy skončí v hrozném otroctví.

Chalífa: Půvabná tvář
i rysy obličeje dokazují vaši ušlechtilou povahu.

80 Seqvinus: Ó, v jaké dary vytouženého osudu
jsme do budoucna mohli doufat, dokud nás vlast
chovala v laskavém náručí!

Chalífa: Domníváš se snad, že místo pro naději
je pouze v náručí matky nebo vlasti?

Marchinus: Naděje se zelená také tehdy, je-li nám nakloněn vládce.

85 Heppinus: Také je-li nám nakloněn vládce, kvetou nám růže
i ve skytských krajích.

Chalífa: Již tedy přestaňte naříkat.
Ne vždy prší z náručí neklidné Luny
proudy hněvu a ne vždy Luna štve bouřlivé
větry,⁸ aby ničily, zraňovaly a zabíjely

90 nepřátele. Často bledne, rdí se,
ale také jasně září. Vy tři tedy přestaňte naříkat,
náručí vlasti vám sice slibuje mnoho,
avšak thrácký trůn ještě víc.

⁸ Lat. *Eurus*, i. m. – jižní nebo jihovýchodní vítr.

- Marchinus: Mluvíš laskavě, vládce!
- Seqvinus: Těšíš ty, kteří si to nezaslouží!
- 95 Heppinus: Vyvážneme tedy bez úhony, i když jsme byli poraženi?
Bratři, jak jsme blažení! Pojďte, smíme-li,
vděčně zlíbáme laskavému vládcí nohy.
- Chalífa: Rozhodl jsem takto: Francouze místo vězení
čeká můj dvůr, na němž budou spolu s ostatními
100 vládcovými dvořany svobodně trávit
šťastné dny.
- Heppinus: Svou laskavostí si zavazuješ
nové služebníky.
- Seqvinus: Vznešený, uděluješ nepřítelům
větší poctu, než v jakou by mohli po právu doufat
od přátel.
- Chalífa: Na těch, jež král zahrnul láskyplnou přízní
105 a jmenoval je přáteli, není nic nepřátelského.
- Všichni: Ctíme tak velkou laskavost.
- Chalífa: Zbývá však,
mládenci, abyste prokázali, že jste hodni
thráckého trůnu. Dvůr, který vidíte, zahrnuje blažeností ty,
kdo slouží Bohu, řádným lidem poskytuje bohaté odměny.
110 Nalezne-li však někoho, kdo se Bohu protíví, rozhněvá se
a nemohl by chránit zločince, který se bouří proti Bohu,
ani kdyby chtěl.
- Heppinus: To si žádá přísná spravedlnost.
My od útlého věku po všechny dny života
ctíme Stvořitele nebe; nemáš se čeho bát,
115 vládce.
- Marchinus: V srdci, jež je prosto vši viny,
nosím první naučení své bohumilé matky.
Ona mě napomínala, abych se spíše
nechal připravit o život, než přestal milovat nebesa.
- Chalífa: Kterého boha však, prosím, považovala za hodného
120 takové lásky?
- Heppinus: Dělá si z nás žerty!
- Chalífa: Jakého boha, pravím,
považovala za hodného lásky?
- Seqvinus: Toho, jež uctívá
křesťanský lid.
- Chalífa: Křesťanský lid? Hanebnost!
Thrákie, která je lepší než on, odmítá již samo jméno
tohoto lidu, zplozence pekla.

- 125 Marchinus: Pro nás je však víra,
již vyznáváme, zákonem.
Chalífa: O jaké víře to mluvíš?
Heppinus: O té, z níž navěky plyne jistá spása.
Chalífa: O té, kvůli níž na jejích bláhových přívržencích
navěky ulpívá hanebné jméno?
Seqvinus: Naopak, velká čest.
Chalífa: Tak vás, nešťastníky, oklamala římská víra.
130 Komu to svévolně dáváš přednost před láskou krále?
Marchinus: Králi všech vládců.
Chalífa: Tomu, jehož trůnem je kříž?
Politováníhodný chlapče!
Heppinus: Ó šťastný kříž,
na němž se zrodila spása celého světa!
Chalífa: A odkud se zrodila?
Seqvinus: Z Kristovy⁹ krve a smrti.
135 Chalífa: Co povídáš? Prolitá krev krutého lupiče¹⁰
že by přinesla spásu? Pošetilče! Smrt že by přinesla život?
Marchinus: To učí
římská víra.
Chalífa: Mohamed vás naučí
pravdivější věci.
Heppinus: Mohamed?
Všichni: Běda, taková bezbožnost ať se nestane!
Chalífa: Nikdo z vás tedy nechce poslouchat Mohameda?
140 Všichni: Nikdo.
Marchinus: Dříve nám zuřivost vymačká z žil krev,
ze srdce život, z hrudi všechn dech,
než by náš duch zapochyboval o jediném dogmatu
svaté víry.
Chalífa: Pokolení zrozené z pekla!¹¹
Tolik u vás váží přízeň vládce?
145 Seqvinus: Vládce všichni s bázní ctíme.
Heppinus: Ale svatý zákon nás zavazuje
více ctít Boha.
Chalífa: Porušil snad někdo někdy
úctu k Bohu?
Heppinus: Mohamed.

⁹ Lat. *Theander* – dosl. „bohochlověk“. Přízvisko Krista, odvozené z řec. *theos* – bůh a *anér* – muž, člověk.

¹⁰ Lat. *Procrustes*, *ae*, *m.* – zločinec a lupič, kterého zabil Théseus.

¹¹ Lat. *Dis*, *Ditis*, *m.* – přízvisko Plútóna, vládce podsvětí, zde v obecném významu „peklo“.

Chalífa: Běda! Opovážlivý chlapče!
 150 Přisahám, že buď změníte své smýšlení a budete uctívat
 Mohameda, nebo vy tři nestoudníci nad pomyšlení rychle
 sestoupíte k Acherontskému jezeru.¹² Strážce, uvrhni nyní
 tyto zrádce do řetězů, nasad' jim těžká pouta
 a ihned je skryj do hrozné sluje. Tvým úkolem budiž,
 155 aby těm zajatcům nezbyvala žádná možnost
 lsti nebo úskoku. Barbarské plémě! Avšak takové způsoby
 jsou tomuto prokletému lidu vlastní,
 s prvními mrtvými triumfuje, ale jestliže je
 po novém smělém útoku poražen, obvykle
 poddá svou šíji jhu. Právě tady zbývá prostor
 160 pro naději. Je teď na každém z vás, aby dále věnoval
 své úsilí tomu, jak přimět ty tři mládence,
 aby splnili mé přání. Ten, kdo v tomto směru
 odvede nejlepší práci, ať si je jistý, že si s radostí
 odnese nemalé dary a vládcovu lásku.

3. SCÉNA

Achmes, Sulejma a Melichi, pážata z královského domu, se ujímají úkolu odvrátit křesťany od víry jejich předků. Marabucius¹³ je však odrazuje, že prý toho nejsou schopni.

Osoby: tři pážata, Marabucius, Soramnus.

Achmes: Jak jsou ti proradní Francouzi tvrdošíjní!
 165 Nic u nich neváží přízeň, kterou jim vládce
 sám od sebe nabídl, ani bouře jeho hněvu.
 Melichi: On však touží získat je na svou stranu,
 najde-li se k tomu prostředek.
 Sulejma: Jestliže se dokáží vyhnout přání vládce,
 koho poslechnou?
 Achmes: Přesto tento úkol spočívá
 170 na našich ramenou.
 Sulejma: Já na svá ramena
 takové břemeno nevezmu.
 Melichi: I když zákon přikazuje poslechnout?
 Achmes: Dej si pozor, obviní nás ze vzpoury,
 nesplníme-li jeho přání.
 Melichi: Něco mě napadá.
 Sulejma: Pověz, jaký prostředek?

¹² Acherontské jezero bylo považováno za jeden z vchodů do podsvětí.

¹³ *Marabucius* – mluvící jméno. Latinský výraz pro marabuta (arab. *murabit*), „svatého muže“, duchovního průvodce.

- 175 Melichi: Bude dobré rozdělit síly.
Jestliže jeden tři těžko přemůže,
nad jedním jeden zvítězí, nad třemi tři.
- Sulejma: Jednoho přemůžu snadněji.
- Achmes: Tento způsob se mi líbí.
- Melichi: Kterého si vybereš ty?
- Sulejma: Předě všemi mi
podstupte toho nejmladšího.
- 180 Melichi: A tobě se nejvíc líbí
ten s velkými ústy? Myslel jsem si,
že to tak bude. Třetího tedy Štěstěna
svěřila mému umění.
- Achmes: Kdo to sem jde?
- 185 Soramnus: Královy sliby jsou jasné: ten, kdo v tomto směru
odvede nejlepší práci, ať si je jistý, že si s radostí
odnese nemalé dary a vládcovu lásku.
Co kdyby Soramna osud obšťastnil více než ostatní?
Kdo by pochyboval, že kolo Štěstěny je
vrtkavé? I ke mně se může snadno otočit.
- 190 Až však na sebe tento úkol vezmu, musím být obezřetný,
abych si, pokud by má práce nedopadla šťastně,
místo odměny neodnesl posměch dvora.
- Sulejma: O co usiluješ, Soramne?
- Achmes: Pověz, jaké břemeno
spočívá na tvých ramenou?
- Soramnus: Copak se snad služebníkům dvora
někdy nedostává starostí?
- 195 Achmes: To jsi řekl velmi pěkně.
I nás tíží stejný úděl a dvorské
povinnosti. Avšak jak vidím, na tebe doléhá
těžší břemeno práce.
- Soramnus: Velmi často na nás
dopadne tím obtížnější práce, čím menší
síly máme.
- 200 Sulejma: To uznávám. Avšak pokud smíš mluvit,
rač nás zpravit o záležitosti, která ti byla
uložena.
- Soramnus: To ne.
- Achmes: Je to snad tak závažný úkol,
že ho nelze odhalit ani služebníkovu krále?
- Soramnus: Král ze své vůle na své služebníky sesílá různé
úkoly. Často si přitom přeje, aby to, co od jednoho

- 205 svou autoritou žádá, bylo jinému
skryto.
- Melichi: Co by vládce před námi nechal zatajit?
To je hloupost.
- Sulejma: Pověz, co máš na srdci,
pouč své přátele.
- Soramnus: Vy
dotěrní mládenci! Když vám řeknu, co se dohodlo,
nebudu mluvit žertem!
- 210 Achmes: Nic ti nebrání,
prozrad' nám královy úmysly.
- Soramnus: V tom mi však brání láska
k tobě a k tvým druhům.
- Sulejma: Svou lásku k nám dokážeš,
jestliže nám odhalíš, po čem dychtíme
a co ty považuješ za tajné.
- Soramnus: Prozradím, ale pak se zdržte
- 215 hněvu a nářku. Vládce je velmi nakloněn
těm mladým Francouzům, touží je osvobodit z pout
a přidělit jim dvorský úřad.
- Melichi: To je zcela zřejmé.
- Soramnus: Je tedy třeba uvážit, jak zabránit tomu, aby to
ohrozilo postavení vás tří; to je má práce,
proti této hrozbě usilovně bojuji.
- 220
- Melichi: Proradný člověk!
- Achmes: Jak nás klame!
- Sulejma: Prý abychom potom
nepřišli o své postavení!
- Melichi: Ale dost otálení.
Je zcela zřejmé, co ten chameleon zamýšlí.
- Achmes: Je velmi lakomý a snaží se vyrvat odměnu
z našich rukou.
- 225 Sulejma: Ta lstivá liška!
- Melichi: Jak byl nejdřív nebezpečný
a teď zakrývá svou lest! Přidejte věrné ruce
k dílu. Naše čest bude záviset na našem
úsilí, druhové moji, nás čeká odměna
a králova přízeň. Jdu do vězení, vy si
bez otálení zvolte stejnou cestu.
- 230 Achmes: Hned tě následuji.
- Sulejma: Ať nebešťané přejí našemu záměru!

- Marabucius: Kam vás nohy nesou?
 Melichi: Tam, kam nás volá přání krále.
 Marabucius: A kam vás volají
 královny rozkazy?
 Sulejma: Na vládcův rozkaz jdeme
 do podzemního vězení.
 Marabucius: Do vězení? Snad přesvědčit Francouze,
 235 aby přijali víru našich otců?
 Achmes: Právě tak. Nesmíme se zdržovat,
 to znamená nebezpečí.
 Sulejma: Musíme pokračovat v práci.
 Všichni: Sbohem.
 Marabucius: Opovážliví mládenci! Blázniví chlapci!
 Víím, co si přejete; míříte příliš vysoko,
 240 víc, než odpovídá vašim silám. Získat Francouze
 pro skythského Boha, na to je třeba víc, než si
 myslíte. Tento úkol přísluší pouze zkušeným
 a dospělým mužům. Vy se proto ve volných chvílích bavte
 chytáním bezbranných mušek. Pro případ Francouzů
 jsem vhodnější já, služebník bohů; já se ho ujmu
 245 s obezřetnou lstivostí.

4. SCÉNA

Nato se, prorokující zpupnému Marabuciovi špatný konec, vracejí ke královské službě. Křesťané pak zmaří Marabuciův pokus a prosí, aby jim Panna Bohorodička pomáhala i nadále.

Osoby: stejná tři pážata, Marabucius, Marchinus, Heppinus, Seqvinus.

- Melichi: „Vy se proto ve volných chvílích bavte
 chytáním bezbranných mušek.“ Kdo by tohle snesl?
 Achmes: Ten je ale zpupný! „Tento úkol přísluší pouze zkušeným
 a dospělým mužům.“
 Sulejma: Pyšný, nadutý kněz!
 Melichi: Zajisté dokáže zázraky, když se tak nadýmá
 250 a pohrdá cizím úsilím.
 Achmes: Kolik lidí, prosím, přivedl
 ten muž k víře našich otců?
 Sulejma: Žádného.
 Melichi: Hrůza!
 Sulejma: Ze všech služebníků Krista, co se jich kdy sešlo u nás
 v podzemním vězení, žádný nepřistoupil k Bohu našich
 otců proto, že by ho svým uměním přesvědčil tento kněz!

- 255 Achmes: Fuj, hanba!
 Melichi: A to je ta jeho obratnost.
 Sulejma: Ta, kterou se
 povýšeně vychloubá.
 Melichi: Žluč se mi rozlévá
 do všech údů.
 Achmes: Mých žil se zmocňuje zuřivost
 a srdce hněv.
 Sulejma: Ale proč jsme před chvílí
 jeden každý líně, nečinně a mlčky snášeli
 260 urážky toho nabubřelého kněze? Proč jsme mu neoplatili
 potupu potupou?
 Achmes: To majestát významného úřadu
 a čest, která z něj vyzařuje, ač jí není hoden,
 nám zabránily ve spravedlivém útoku.
 Melichi: Jdi si tedy, knězi,
 tak pyšný na svou čest! Vskutku doufám,
 265 že tvá zpupná práce nedopadne tak,
 jak si slibuješ.
 Sulejma: Nebesa zmaří
 plány toho nadutce; pak mu oplatím jeho
 poznámky o chlapcích a posměšky o bláznech
 stejně nejapným způsobem.
 Achmes: Co nám zatím zbývá?
 Melichi: Tady už
 270 s ničím nepohneme. Vraťme se tedy, pojďme
 ke dvoru.
 Marabucius: Mohamed? Ó, jak je to Bohu
 drahý prorok! Ten že by chtěl někoho oklamat?
 Marchinus: Mohamed! Ten pekelný netvor, kal Acherontu
 že je Bohu drahý prorok? Ó, kolik cti,
 275 ty opovážlivče, odnímáš Bohu!
 Heppinus: A střež se
 brát do úst Ismarovo¹⁴ bezectné jméno.
 Seqvinus: Je pohřbený v taenarské sluji¹⁵ a nezaslouží si,
 aby jeho jméno znělo z tolika úst.
 Marabucius: Zločin! Běda, hrůza!
 280 Ještě stále se nebojíte, že se z nebe snese oheň
 a spálí vaše rouhavá ústa? Nebo že vám dravý blesk

¹⁴ *Ismar* – pravděpodobně pojmenování „thráckého boha“, tedy Alláha nebo Mohammeda. Snad souvisí s lat. *Ismaricus*, *a*, *um* – thrácký.

¹⁵ Lat. *Taenarus*, *i*, *m*. – mys a osada na Peloponésu, kde byl jeden z bájných vstupů do podsvětí. Zde v obecném významu „podsvětí“.

- Hromovládného, jehož jste urazili, zarazí zrádné, drzé řeči?
- Heppinus: To tebe, Mohamedův potomku,
brzy srazí blesk z oblaků, pokud se ho
rychle nezřekneš.
- 285 Marabucius: Nešťastná trojice!
Marchinus: Nešťastnější a víc politováníhodný jsi ty, knězi!
Marabucius: Moje snažení je marné, zdá se, že svým úsilím
zasahuji jen vzduch. Takové zatvrzelce
by ke kýženému cíli nepřivedla ani pomoc
vyžádaná z hlubiny pekla.
- 290 Marchinus: Zvítězili jsme! Nebesa oblažila své
věrné vítězným vavřínem.
- Seqvinus: Ó bratři! Nic z toho však není zásluhou
naší vlastní síly; sluší se zpívat
chválu Bohu, hymnus Spasiteli.
- Heppinus: Avšak komu (příčemž Boží chvála zůstane neporušená),
komu má být podle vás po právu přičtena zásluha
295 za to, co jsme přijali?
- Marchinus: Zajisté Královně nebe
a Paní země.
- Heppinus: Veškerá naše síla, veškerá pevnost
spočívá ve svaté, ach, svaté Matce
Boží i naší.
- Marchinus: Tobě tedy, slavná Panno,
budiž vzdány tisíceré díky, tisíceré chvály.
- 300 Seqvinus: Maria,
od této chvíle chovej pokorné prosebníky ve svém srdci.
- Marchinus: Prosíme do budoucna o Tvou milostivou ochranu,
nebeská Soudkyně!
- Heppinus: Nesnažíme se zbaběle uprchnout
před krutou tváří nepřátel, ani před skřipci, pouty,
mučidly, hranicemi, ani před krutými ranami
305 a ohavnou smrtí. Zachovej nás ve své lásce,
svatá Panno, a pak i zemřít bude pro nás sladké.
- Marchinus: Ať na nás tyran chrlí celé sopky
zuřivého hněvu, tasí šavle, ve vzteku nás dá mučit
310 v kole, zahrne nás tisícerými ranami, tisícerými mukami;
ničeho se nebojíme, nic neodmítáme, jen když
při nás bude stát Tvá milost, Panno, a Tvá přízeň
nám pomůže, abychom mohli bez ustání zachovávat
Kristovu víru a zemřít v laskavém náručí.

5. SCÉNA

Ismerie se marně trápí tím, že ve spánku viděla tři mladíky, kteří padli na kolena před jakousi pannou a zaslíbili se jí. Povzbuzená nadějí, že jí Marabucius sen vysvětlí, se poněkud upokojí.

Osoby: Ismerie, její páže.

- Ismerie: Ismerie! Jaký obraz ti to uvízl v mysli?
 315 Ošálil snad sen¹⁶ mé zřítelnice
 obvyklými žerty? Mýlím se! Ach, síla snu
 je příliš bezmocná a nicotná, než aby dokázala
 tak rychle nabídnout obraz stvořený z hvězd
 a hodný nebe. Ale kde je nebeské znamení teď?
 320 Ismerie! Šálí tě klamavá myšlenka! Na nebi
 není nic nestálého. Knížete hvězd každý den
 unáší těkavý čas, avšak hned potom ho vrátí
 na obvyklou dráhu a místa. Stejnému údělu podléhají
 i ostatní nebeská světla. Avšak obraz, který byl
 325 mému zraku jednou vyrvaný, již nikdy znovu nenavštíví
 úzkostné oči. Snad až mi spánek znovu
 popráší oči mákem, poskytne mi šťastný osud
 stejnou vidinu. Ale proč se nechávám vyvést z míry
 nejistou kotvou naděje, když vidím, že naděje nemá
 330 žádné dno? Běda, tvrdý osud!
- Páže: Královno, jaký smutek tě svírá?
 Ismerie: Ach panno! Tak otrásáš nitrem panny?
 Páže: Ať lyra utiší tvůj nárek egyptskou¹⁷ písni.
- Ismerie: Mocná panno, z jejíhož čela vychází sluneční
 335 záře a jíž půvab¹⁸ ozdobil tváře!
 Její oči se vyrovnají zářivému světlu
 jasných hvězd. Ó bozi, jak půvabná ze všech stran
 je panna, již jsem spatřila! Nadto před ní
 leží po způsobu prosebníků tři mladíci,
 340 kteří padli na zem, uctívají její jasné nohy
 a slibují této bohyni cele zasvětit svá srdce
 i nevinnou duši. Proč já jsem nečinně stála?
 Kdo mi bránil napodobit ty nevinné mladíky?

¹⁶ *Morpheus, i, m.* – bůh spánku, zde v obecném významu „spánek, sen“.

¹⁷ Lat. *Canopo sono* – dosl. „kanopským zvukem“. *Canopus, i, m.* bylo město v dolním Egyptě, v přeneseném významu používané pro Egypt vůbec. Adjektivum *Canopus, a, um* zřejmě autor vytvořil a použil z metrických důvodů místo doloženého *Canopeus* a *Canopius*.

¹⁸ *Gratae, arum, f.* – Charitky, bohyně půvabu a krásy, zde v obecném významu „krása, půvab“.

345 Proč jsem nevztáhla k bělostným nohám bohyně
 ruce? Zvláště když horoucí láska
 zažehla lahodné plamínky a sladký žár
 strávil mé nitro? Nečinná Ismerie, příliš
 váhavá panno! Povězte alespoň vy, milí
 hlasatelé nebeské krajiny! Ach vás, vás prosím,
 350 nebeské pyropy!¹⁹ Povězte, hvězdné pláně!
 A vy, nebeské jazýčky, poradte mi
 v mé nejistotě, co je to za pannu, již se sluší uctívat
 jako svatou! Ony však mlčí. Krutý osud!
 Jak dlouho ještě, ach, já nevinná Ismerie, budu zmítána vlnami
 355 pochybností? Pomůže mi jedině, poradit se
 v tak složité věci s knězem. Ti, jak se domnívám,
 hned porozumí věcem, které jsou nám skryté.
 Nebešťané ať jsou přízniví mému přání!

6. SCÉNA

Protože Marabucius u Kristových příznivců přesvědčováním ničeho nedosáhl a protože si pážata předtím stěžovala na jeho zpupnost, musí odejít od dvora. Chalífa lstí zaútočí na Heppina, ale marně.

Osoby: 2 dvořané, chalífa, 3 pážata, Marabucius, Heppinus.

Alladinus: Zpropadená námaha!
 Když naše vojsko nedávno kolísalo
 360 u Askalonu, nebralo nám to již dost
 dlouho kýžený klid? Strach z osudu
 a hrůza ze smrti nás dlouho nutily trávit
 bezesné noci. Když se nyní vládce vrátil
 z vítězného tažení, myslíš, že se vozí
 365 v triumfálním průvodu, jak je zvykem? Zbaběle
 se skrývá v temné jeskyni a svůj slavný triumf nedbale
 ukryl ve sluji.

Soramnus: Jaká starost ti rozdírá hrud?
 Co je příčinou tvého nářku?

Alladinus: Pro náрек se mi otevírá
 nekonečný prostor.

Soramnus: Jakto?

Alladinus: Tobě jedinému uniklo,
 370 jaká neslavná tíseň vládne v paláci?

¹⁹ Pyropy jsou minerály ze skupiny granátů. Jejich jméno, odvozené z řec. *pyr* – oheň, odkazuje na jejich červenou barvu.

- Soramnus: Nemluv se mnou
v hádankách.
- Alladinus: Mé srdce rozpaluje to,
že vládce skrývá svůj slavný vavřín
v chmurné věžeňské sluji. Ačkoli je vítěz, touží
si získat tři chlapečky, zatímco by se slušelo uspořádat
375 pořádný triumf.
- Soramnus: To ještě přijde, přijde veřejný triumf
a dvůr zapěje neobyčejný chvalozpěv.
- Alladinus: Ale kdy?
- Soramnus: Snad rychleji, než bys myslel.
Povím ti, jak se to stane: zatímco dříve
byli Francouzi zavření v jediné kobce, před chvílí
380 nechal král oddělit jednoho od zbylých dvou.
Pak si ho dá zavolat a oznámí mu, že jeho bratři byli
vydáni na smrt. Řekl bych, že jeden může stěžít sám
vzdorovat královské vůli. Až bude ten mladík poražen
a odevzdá mu svou ruku i srdce, podnítí to i ostatní,
385 aby ho následovali.
- Alladinus: Přece se tedy dá téhle nesnázi
odpomoci.
- Soramnus: Líbí se ti tento prostředek?
- Alladinus: Jak by ne.
- Soramnus: Ale kdo to sem jde?
- Alladinus: Tuším, že král.
- Soramnus: Je to sám vládce.
- Chalífa: Chalífa vítězně pobíjí
nekonečné kohorty, s Martovou přízní poráží
390 nesčetné zástupy nepřátel a bez zaváhání všude
sklízí žeň slávy. A zde mě má Štěstěna v mém úsilí
zklamat? Porazil jsem nejednoho Hektora,
slavného v boji, i Parida; davy hrdinů
podlehly mé síle. Ať ohromený svět strne
395 úžasem nad tou hanebností! Slabá trojice odolává
takové udatnosti! Dvůr totiž ochabuje
ve svém úsilí, celý dvůr spí, místo aby plnil
uložený úkol.
- Páže 1: Velkodušný vládce,
budiž mi dovoleno něco veřejně říci.
- 400 Chalífa: Mluv.

- Páže 1: Zde vidíš svědky toho, co vypovím.
 Poslechli jsme královské rozkazy a rychle jsme se
 vydali k zajatcům. Avšak nadutý kněz
 nás cestou zastavil a navíc nás neváhal
 zahrnout mnohými urážkami,
 405 ačkoli jsme se nijak neprovinili.
- Chalífa: Mluvíš pravdu?
- Páže 2: Bylo by zločinem
 pronášet lži před posvátným trůnem.
- Páže 3: Mluvíme pravdu, vznešený.
- Chalífa: Ten neblahý kněz!
- Alladinus: Kdo se to sem blíží? Stojí tu kněz
 a touží se vrhnout králi k nohám.
- 410 Chalífa: Ať ten opovážlivec
 přistoupí blíž. Co nedávno odvrátilo
 tyto nevinné mládence od jejich úkolu?
- Marabucius: Nepřemožená hlavo
 Skythie, tento úkol, který je tak obtížný,
 že ho sotva mohou zmoci paže Atlantů, přísluší
 služebníkům bohů.
- 415 Chalífa: Ten úkol, jež jsem uložil,
 jsi tedy měl řešit ty.
- Marabucius: Ano, avšak pokoušel jsem se
 o to marně. To plémě zrozené ze skály
 pohrdá správnými dogmaty a zuby nehty
 lpí na Kristově náboženství.
- 420 Chalífa: Fuj, hanba! Velká hanba!
 Chlubíš se spoustou dovedností a pohrdavě
 shlížíš na mé dvořany? Kde je výsledek
 tvého úsilí, pyšný knězi? Přísahám
 při řekách v bažinách Stygy! Už nikdy
 se nepodíváš na můj dvůr. Jdi mi daleko z očí!
 Vzdal se z králova pohledu!
- Marabucius: Nešťastný osud!
- 425 Soramnus: Vznešený! Dostáli jsme tvým příkazům. Heppinus
 je zavřený ve vlastní kobce, zatímco jeho bratři
 byli ponecháni v původní sluji.
- Chalífa: Mysl, kterou právě zachvátilo
 běsnění planoucího hněvu, mi sotva dovolí předstírat
 vlídnou tvář. Avšak slavný král se těší

- 430 z jedné výborné schopnosti; i když zuří, dokáže v sobě
vzbudit laskavost, přeje-li si to. Ať ten chlapec předstoupí!
Pokud se mé přání splní, ten, kdo přišel s touto radou,
si za ni odnese bohatou odměnu, hodnou vládce.
- Heppinus: Velkodušný vládce Thrákie, kdy tyto nohy
435 konečně přestanou tížit pouta?
- Chalífa: Kdy přestane
být těžké mé srdce?
- Heppinus: Co ho tíží?
- Chalífa: Šíje tvrdá jako mramor. Jaký je důvod tvého příchodu?
- Heppinus: Nevím, proč jsem tu.
- Chalífa: Nevíš? Kde jsou tví bratři?
- Heppinus: Ubožáčky stihl stejný osud, jsou zavření jinde.
440 Proč odpíráš bratrům být na jednom místě?
- Chalífa: Nemáš proč toužit po stejném místě, kde jsou tví bratři.
Nezachvělo se před chvílí tvé nitro strachem?
Ani srdce?
- Heppinus: Pročpak?
- Chalífa: Vycítil jsi smrt svých bratrů,
příznej se!
- Heppinus: Nebesa! Krev mých bratrů byla prolita?
- 445 Chalífa: A právem. Kdo se staví na odpor vůli vládce,
ten ať pocítí vládcův hněv.
- Heppinus: Dobrotivé nebe!
Vládce, prosím, cos to udělal?
- Chalífa: Nechci však,
aby ses nyní bál. Na tvém souhlasu závisí,
zda budeš žít na svobodě, a stejně tak
450 na tvém úsudku závisí, stihne-li tě krutá smrt.
Víš, co bych si přál?
- Heppinus: Bratři byli vydáni smrti,
proč já zůstal naživu sám? Bratry v nebi
zdobí třpytivý, hvězdný vavřík, proč mě tíží
nespravedlivá pouta? Byl jsem snad já jediný
455 králi tak protivný, že musím snášet
delší trest? Přestaň s nešťastným otálením, dej mě
natáhnout na skřipec, spal mě na hranici
nebo mě zahub takovou smrtí, která se ti nejvíc zamlouvá,
ať mohu co nejrychleji následovat své nevinné bratry.
- 460 Chalífa: Běda! Tvá šíje je tvrdší než křemen! Volíš tedy
hanebnou, potupnou smrt?
- Heppinus: To jediné chci,
odevzdat z lásky ke Kristu krev a život.

- O čem ještě tvá krutost přemýšlí? Ach, jak bratrům
závidím jejich osud! Chop se mě, rychle
465 se mě chop, strážce! Pošli mě tam, kam mě volají bratři!
Chalífa: Běda! Zaslepená mysl!
Heppinus: Smrt, ach smrt!
Proč ještě otálíš? Nabízím ti svou hlavu, udeř!
Namiř na mě svou zuřivost,²⁰ znič mě, když o to tolik prosím!
Chalífa: Zemřeš, netvore!
Heppinus: Zemřu? Ach, děkuji ti,
470 Vznešený! Bratři! Již jdu za vámi! Děkuji ti,
vznešený vládce! Zvítězil jsem! Smrt je již blízko!
Chalífa: Naopak, tvá záhuba je ještě vzdálená! Muka
jsou daleko!
Heppinus: Jakže? Zasáhl jsi nevinného bleskem.
Při tvém žezlu!
Chalífa: Nezemřeš.
Heppinus: Při slávě království!
475 Chalífa: Ne.
Heppinus: Při tvé koruně!
Chalífa: Ne.
Heppinus: Při záři tvého majestátu!
Chalífa: Ne, ne.
Heppinus: Tak tedy při všech odznacích moci!
Chalífa: Ne, ne.
Heppinus: Při hvězdách!
Chalífa: Ne.
Heppinus: Při nebeských palácích!
Chalífa: Otrapo! Nezemřeš, místo toho voják
480 znovu otevře tvou kobku, aby sis tam křičel,
dokud jednou pokorně nepoprosíš o život.
Heppinus: Ach, takový život je tvrdší než smrt!

7. SCÉNA

Téměř stejným způsobem útočí Alladinus na Marchina a Seqvina, neuspěje však o nic více.

Osoby: Alladinus, Marchinus, Seqvinus, strážce.

Alladinus: Skythie! Žasni!
Chlapci útlého věku, jejichž rty jsou dosud
vlhké sněhobílým mlékem a kteří sotva vyklouzli

²⁰ Lat. *Intende Furias*, doslova „obrat (proti mně) Fúrie“. *Furiae, arum, f.* – Lítice, bohyně pomsty, v přeneseném významu „hněv“.

- 485 z náručí chůvy, se tolik vzpírají vládci?
 Jaký plán tedy ještě zbývá? Ten chlapec věří,
 že jeho bratři zahynuli, věří, že byli vydáni smrti.
 Jakže? Že by se obezřetně vyhnul neštěstí,
 které postihlo jiné? Víc ho děsí příliš dlouhý život
 než smrt. Snad dala příroda těm druhým dvěma
 490 klidnější povahu a rozvážnost.
 Dělej, strážce, rychle, sundej bratrům pouta
 a přiveď je sem!
- Voják: Udělám, jak prikazuješ.
- Alladinus: Jaké beranidlo, které by dokázalo mocně udeřit,
 mi však zbývá? Zajisté bude prospěšné užít královny léčky.
 495 Zavolám je a namluvím jim, že jejich bratr podstoupil
 strašnou smrt. Vojáku, jdi napřed do temné
 cely, poznamenej tam lože prolitou krví
 a stejně tak jí nabarvi i meč na znamení,
 že k usmrcení právě došlo.
- Marchinus: Co to tu zase zní
 500 za povely?
- Seqvinus: Bratře! Snad nám nebešťané chystají
 poslední zápas.
- Alladinus: Co vás nutí tvářit se
 tak ustaraně? Jaká trpkost vám sídlí ve tváři?
 Proč se chvějete do morku kostí?
- Marchinus: Já vůbec nemám strach
 ani žádné obavy.
- Alladinus: Z myslí, která si je vědoma něčeho špatného,
 505 totiž nevzejde nic příjemného ani uklidňujícího.
- Seqvinus: Jistě, to přiznáváme. Avšak čím se domníváš,
 že jsme se provinili?
- Alladinus: Čím? Ty nevinátko! Vzdávat božskou úctu
 zlořečenému, zrádnému lupiči přibitému na kříž,
 na tom že není nic zločinného?
 510 To jsou mi nevinátka!
- Seqvinus: Běda, jakou ohavnost a hanebnost vyslovil tvůj jazyk!
- Marchinus: Rouhači, právě takové rouhání dokazuje, jaký jsi hlupák.
 Proč hovoříš s takovým odporem o víře, jež byla
 tolikrát prokázána? Můžeš ze sebe vychrlit tisíc urážek,
 jestli je ti libo, útočit na Theandra tisícem rouhavých
 515 nadávek; tím nikdy nezvítězíš.
- Alladinus: Zrádce! Domníváš se, že jsou to jen plané řeči?
 Napiješ se tedy něčeho trpčího. Rychle, kate,
 otevři kruté divadlo! Poznáváš stopy

- smrti? Čí krev je zde prolitá? Žasneš?
 520 Mluv! Chvěješ se?
 Marchinus: Bratr!
 Seqvinus: Ach náš bratr!
 Alladinus: Správně
 říkáš, bratr. Tady klesl váš bratr
 a volá k sobě své bratry, kteří se provinili podobně.
 Marchinus: Proč ale, prosím, si on odnesl vavříin jako první?
 Seqvinus: Lakomý bratře!
 Alladinus: Tento trest čeká každého z vás.
 525 Marchinus: Kdo tedy půjde první a kdo druhý?
 Seqvinus: Já spěchám na smrt.
 Marchinus: Ale zákony přírody volají jako prvního mě.
 Alladinus: Avernus vás pohltí oba dva.
 Seqvinus: Jdu první. Sbohem,
 milovaný bratře!
 Marchinus: Kate, zastav ránu!
 Seqvinus: Udeř, strážce!
 Marchinus: Mě udeř!
 Seqvinus: Mě, mě udeř,
 530 milý strážce!
 Alladinus: Strážce, zastav tu ostudnou scénu.
 Voják: Vraťte se zpátky do své kobky, šibeničníci.
 M. a S.: Znovu nás, ubožáčky, oklamali.

8. SCÉNA

Marabucius potkává Ismerii a vyslechne její sen. Vysvětluje, že panna, kterou spatřila a jíž se zaslíbili zajatí křesťané, byla ona sama. Vrací se ke dvoru, aby to rychle pověděl králi.

Osoby: Ismerie, Marabucius.

- Ismerie: Můj duch se stále
 zmítá v nepokojích. Nešťastné zdržování!
 Myslela jsem, že dát své mystické vidění
 535 k posouzení cizímu úsudku
 by bylo hanebné. Jaká naděje mi zbývá?
 Uniká mi pravý smysl. Jsem zarmoucená, naříkám,
 avšak marně volám na pomoc nebeské hvězdy.
 Jaký se v tom může skrývat zločin, jaká bezbožnost,
 540 vyložím-li věštcí své nejasné vidění, svou starost?
 Nesáhá snad kněžský úřad až k nebi?

- 545 Ismerie! Odlož konečně planý strach,
vrať se k rozumu a osvobod se z přívalů pochybností.
Přicházíš v pravý čas, služebníku bohů, jehož úřad
se dotýká nebeských záležitostí.
- Marabucius: Ať tě hvězdy navěky učiní blaženou,
zřítelnice královského oka! Už nejsem služebník
bohů ani vykladač nebeských znamení,
ale nadutec, ničema, hanba Stygy.
550 Nikdo by nespočítal všechny nadávky,
jimiž mě ubohého zahrnuli.
- Ismerie: Kdo tě chce častovat
takovými urážkami?
- Marabucius: Dvůr i sám král.
- Ismerie: Já ale prikazuji,
aby se s takovým obviňováním drželi zpátky
a právě tebe toužím zpravit o tajných myšlenkách,
které mě tíží.
- Marabucius: Co by tebe mohlo tížit,
555 vznešená panno? Mě, mě tísní bolestný osud.
- Ismerie: Přestaň si konečně stěžovat, utiš se
a poslouvej, co ti důvěrně svěřím.
- Marabucius: Kéž skrze tebe,
jasná panno, ožije spása pro nevinného.
- Ismerie: Poslouvej mé nářky, proč zdržuješ? Proč drásáš
560 nešťastníci novou ranou?
- Marabucius: Odpusť mi,
vznešená panno. Vyjev, co máš na srdci.
- Ismerie: Když mě před časem omámil spánek, s úžasem
jsem spatřila, jak se z nebe snesla panna, jejíž krása
a vlídná vznešenost, jež se kolem ní rozlévala,
565 naznačovaly, že je to bohyně. Jak daleko má
působ Charitek a krása Grácií do nebeského obrazu,
který jsem spatřila! Tři ctitelé k ní pronášeli
vroucí modlitby, objímali té panně nohy
a cele se odevzdávali vůli této bohyně.
- 570 Víc mi není dovoleno vyslovit, neboť mé srdce
tísní nekonečná úzkost.
- Marabucius: Událost, o níž vyprávíš,
vítám. Vyžeň ze svého nitra bolest,
tříkrát blažená panno!
- Ismerie: Chápeš-li její smysl, vylož mi ho
a zbav mě nepokoje.

- Marabucius: Jakou úlevu
575 to přinese tvému otci!
- Ismerie: Mluv, proč otálením
prodlužuješ můj zármutek?
- Marabucius: Požehnaná chvíle královnina spánku!
Ismerie! Šťastná panno! Neusiloval snad král pomocí
lásky i hněvu horlivě o to, aby se Francouzi oddali Bohu
580 našich otců? Nemíjely se snad jeho rozhněvané hrozby
i lichotky dlouho cílem? Dosud se zmítáš
v nejistotě, panno?
- Ismerie: Ano, to, co mi říkáš,
je velmi temné.
- Marabucius: Co může být
na zářivém nebi jasnější?
- Ismerie: Pouč mě víc.
- Marabucius: Ty, ty jsi ta panna, před níž ona trojice padla na kolena
585 a podrobila se její vůli.
- Ismerie: Já že jsem ona? Dobří bozi!
- Marabucius: Nemáš proč dál pochybovat.
- Ismerie: Co to říkáš? Já?
- Ismerie? Zopakuj tu šťastnou věštbu.
- Marabucius: Nebe
tě určilo k tomu, panno, aby sis odnesla palmu vítězství
nad zatvrzelou trojicí. Nesmím
590 otálet, jdu do královského domu,²¹ abych
vládci i dvoru rychle přinesl tu šťastnou zprávu.
Ó, jakou způsobíš svému královskému otci radost,
jaké veselí! Vrhne se dceři do náručí
a k dosavadní lásce přidá novou ozdobu
595 otcovské lásky.
- Ismerie: Jdi, kam tě pobízejí nebeská
znamení.

9. SCÉNA

Chalífa se z toho raduje a svěří celý úkol Ismerii, ostatní z něj vyloučí. Kdyby se však věc nepodařila, chce Kristovy přívržence hned odsoudit k potupné smrti.

Osoby: Ismerie, chalífa, Marabucius a další.

Ismerie: Bohové! Uznali jste mě za hodnou
tak velkého úkolu? Jaká přízeň
celého dvora a vznešeného otce mě čeká?

²¹ Lat. *Penates, ium, m.* – domácí bůžkové, zde v obecném významu „dům, domov“.

- 600 Ismerie! Jásej, Ismerie! Pokojně si užívej
radostných dnů. Postavila mi tedy Cynthia před oči
můj vlastní obraz? Zazářil snad takový jas
nad mou hlavou? Ismerie! Ukazuješ světu
krásu bohyně, dotýkáš se nebeského světla,
605 nohama drtíš půvab Charitek. Ale proč jsi
sama sobě připadala tak cizí? Tak málo se
znáš, panno? Poznej se nyní lépe
a nauč se cenit si vysoko
své štěstí.
- Chalífa: Dcero! Otcova útěcho!
610 Miláčku otcova srdce! Panno, jež jsi hodná
mít za otce Jova!
- Ismerie: Klaním se odznakům tvé moci,
vznešený otče.
- Chalífa: Tobě náleží žezlo, vznešený
trůn, koruna, tobě náleží královská záře,
dcero, jež jsi vznešenější než tvůj otec!
- Ismerie: Přikládáš mi
615 příliš velkou cenu, nepřemožitelný otče, to já na kolenou
vzdávám poctu vládci Skythie.
- Chalífa: Dvořané, vzdejte poctu
této Amazonce, pokloňte se a uctěte vítězku ovacemi.
- Marabucius: Ať ti hvězdy přinesou blaženost, panno, otcova chloubu,
zřítelnice království.
- Všichni to opakují.*
- Ismerie: Otče, oblažuješ tu, která si to nezaslouží.
- Chalífa: Dvořané, jásejte dál, hudebníci ať spustí
620 slavnostní píseň. A vy, mladí dvořané, dopřejte
vítězce pohled na to, jak se vaše nohy točí v kole.
- Tanec čtyř pážat**
- Ismerie: Klaním se před tvou štědrou a nesmírně milostivou
náručí, vznešený otče! Odteď budu usilovně plnit
tvá přání, a jestliže mi uložíš nějakou povinnost,
625 která to bude vyžadovat, bez námitek budu trávit
bezesné noci, dokud nebudu moci otci
odevzdat vytouženou kořist.
- Marabucius: Ti tři jsou sice umínění,
to opravdu jsou. Tvé vysvětlování je však

- 630 zaujme, jak naznačuje nebe, a oni konečně opustí
Kristovu víru a budou uctívat thráckého Boha.
- Chalífa: Určitě se tvá prorocství naplní, věšče?
- Marabucius: Beru si za svědka nebesa,
ctihodný vládce!
- Chalífa: Věštíš příznivé věci, proroku.
Jdi, běž, panno, běž, kam tě vede nebe,
kam tě volá králova vůle, pověst
- 635 vlasti i vlastního jména. Ostatní dvořané
ať jsou zproštěni práce, kterou jsem jim uložil.
Ať do ní již nikdo nevrkádá své síly, ať už nikdo
nechodí do sluje za vězni, kteří již nejsou provinilci,
ale hosty, neboť jim díky úsilí mé dcery nastávají
- 640 šťastnější časy. Dej se do toho, dcero. A pamatuj, abys nás
obšťastnila novými zprávami hned, jak se na tvé hlavě
zaskví vítězný vavříin.
- Ismerie: Pod vedením nebe
jdu, laskavý otče. Ach, kéž bych dnes
pro otcův trůn získala nové služebníčky!
- 645 Chalífa: Poslyš, služebníče Bohů, co kdyby ti tři,
omámení zuřivým jedem, zklamali mé, tvé
i dceřiny naděje?
- Marabucius: Buď bez obav
a beze vší starosti.
- Chalífa: Doufám, že se stane to,
co slibuješ. Jestliže však dceřina vzácná
- 650 péče, její ušlechtilá práce nepřinese
plody, přísahám při hněvu bohů, že je nechám
ihned zabít a odevzdám je za kořist Tartaru!

CHORUS

Křesťanská nevinnost touží zrudnout pro víru hojným množstvím prolité krve, je jí však přikázáno zmnožit čest Marie bělostí nevinného života.

10. SCÉNA

Ismerie se ujímá svého úkolu. Když slyší chvály na Bohorodičku, nesmírně zatouží ji spatřit. Marchinus na sebe tedy bere úkol namalovat Pannu; pážata to zpozorují.²²

²² Pážata, tj. Achmes, Sulejma a Melichi, jsou v této scéně aspoň po určitou dobu přítomna na jevišti, i když nemluví a neuvádí je ani seznam osob v úvodu scény. Na jevišti tedy musela být v tu chvíli znázorněna tři místa, odkud na sebe postavy vzájemně neviděly: Heppinova kobka, kobka Marchina a Sequina a místo, odkud dění pozorovala pážata.

Osoby: Marchinus, Heppinus, Seqvinus, Ismerie.

- Marchinus: Blíží se snad již den vytoužené smrti?
 Heppinus: Duch umdlévá takovým krutým odkládáním smrti.
- 655 Marchinus: Heppine!
 Heppinus: Bratři!
 Seqvinus: Smíš se snad, bratře,
 radovat ze šťastného osudu, aniž jsi nás oblažil stejným
 štěstím?
- Heppinus: K tomu vás měla bratrská láska,
 abyste zanechali nevinného v ohavné sluji,
 když vás samotné objala široká náruč slávy?
 660 Ó, jak krutá je spása bratrů, když byl jeden z nich opomenut!
- Marchinus: Co je to za nárek?
 Heppinus: Pomalá smrti! Proč kráčíš tak líně,
 Smrtko?
- Seqvinus: Slyšíš? Co je to
 za bédování?
- Marchinus: Počkej maličko.
 Heppinus: Bratři jásají,
 že byli přijatí do nebe, proč já tu, opuštěný, naříkám?
 665 Barbare, jak líný a nečinný je tvůj hněv vůči mně!
- Marchinus: To je náš bratr.
 Seqvinus: To je Heppinus. Naše chlouba.
 Marchinus: Je to Heppinus.
 Heppinus: Jaký hlas to proniká do mých uší?
 Marchinus: Heppine!
 Seqvinus: Bratře!
 Heppinus: Bratře? Nevím, který z mých bratrů
 by to mohl být, oba už se šťastně těší z hvězd.
- 670 Seqvinus: Milovaný bratře!
 Marchinus: Žiješ?
 Heppinus: To je hlas mých bratrů.
 Seqvinus: Žiješ, milý bratře?
 Heppinus: Chcete se s někým podělit o nebeskou korunu,
 již jste získali? Bratři! Rychle, rychle
 pojdte sem, jsem připraven vás ve vašem štěstí následovat.
- Marchinus: Posílám polibek bratrské lásky nepřítomnému bratrovi.
 675 Heppinus: Chci obejmout přítomného bratra, ne nepřítomného.
 Proč si se mnou, opuštěným, zahráváte?
- Seqvinus: Heppine, nepoznáváš
 své bratry?
- Heppinus: Nechte bratra, ať spolu s vámi přebývá
 v náruči slávy, odnese mě tam, kam mě unáší má přání.

- 680 Seqvinus: Toužíš po slávě sluje, která nás vězní?
Zanech těch přání!
- Heppinus: Cože? Sluje? Toužím po nebi.
Marchinus: Ach, naše spása zůstává vzdálená!
Heppinus: Vy snad dosud žijete, nešťastníci?
Seqvinus: Žijeme,
dokud z Božího přičinění nevystřídá život smrt,
žijeme, zavření ve stále stejné sluji.
- 685 Heppinus: Oni žijí! Hanba!
Prolhaný tyrane!
- Marchinus: Chceš-li, pojd'
do naší kobky.
- Heppinus: Chceš-li? Řekni: „můžeš-li“.
Cela je pevně zavřená. Přesto se pokusím.
Chcete-li, přiložte ruku k dílu.
- 690 Ismerie: Kéž třem bratrům nadejde šťastný čas!
Přízeň panovnice ve vás nemusí budit strach.
Jsem panna, králova dcera, a přináším vězňům
vytouženou spásu.
- Marchinus: Vznešená panno, ať tě hvězdy oblaží
božskými milostmi.
- Heppinus: O jakou přízeň jde,
co je to za pannu?
- 695 Ismerie: Jsem králova dcera a chci splnit přání tvá
i tvých bratrů.
- Marchinus: Nevíme, jaký osud nás čeká.
- Seqvinus: Co značí tato přízeň panny, o niž jsme nežádali?
- Marchinus: Musíme své srdce zasvětit Bohu
a Panně, jeho Matce.
- Seqvinus: Ó, kéž nám tato, snad již poslední lest
a úskok nechystají nic ohavného.
- 700 Ismerie: Vracím bratra bratrům.
- Heppinus: Díky tobě,
vznešená panno. Tisknu vás ve věrném náručí,
milovaní bratři.
- Marchinus: Přijmi na oplátku pozdrav
od věrných srdcí.
- Seqvanus: Nebe oplátí
naši záchránkyni bohatou odměnou.
- Ismerie: Ta čeká vás.
- 705 Vládce, můj otec, vám chystá nezvyklé dary
a neobvyklou poctu.

- Marchinus: Dary? Spíš se nám rozhodl udělit
pohřební hranici a krutou smrt.
- Ismerie: Nebojte se!
Dnes vás zbavím pout a vyvedu vás ze sluje.
- 710 Heppinus: Nepřikážeš nám však, abychom předtím uctili
thrácké oltáře?
- Ismerie: To přikazují zákony naší vlasti.
- Seqvinus: Nám se však nade všechny ostatní líbí naše zákony.
- Ismerie: Každému se nade všechny ostatní líbí vlastní názory,
je však třeba následovat pravdu.
- Marchinus: Té nás učí
latinská víra.
- 715 Heppinus: Ó panno! Kéž by ses jen
byla napojila naší vírou, hned bys podala Kristu ruku
a odevzdala mu své přemožené srdce.
- Ismerie: Bohové! Taková bezbožnost!
Co to povídáš, smělý chlapče? Já? Ozdoba vlasti,
jitřenka thráckého království, sestra Charitek,
720 sokyně bohyň, já? Já že bych dala ruku
a srdce vašemu Bohu? Tak se sami odsuzujete k smrti,
když vám král laskavě nabízí milost,
zatímco vy na sebe vlastní zatvrzelostí přivoláváte jeho hněv.
- Marchinus: Staň se naší ochránkyní, panno, a rychle přiměj otce,
aby nás dal konečně usmrtit, o což pokorně žádáme.
- 725 Ismerie: Tak? Pěkná přání! Já, která jsem na sebe dobrovolně vzala
úlohu zachránkyně, se mám stát původkyní smrti?
A není to snad velký zločin, zacházet tak marnotratně
s vlastní krví?
- Heppinus: Není to zločin ani v nejmenším,
naopak, obětovat Bohu nevinný život je největší
730 důkaz lásky!
- Marchinus: Tobě, panno, je totiž utajeno,
že Kristus se z lásky k nám vydal Bohu
jako nevinná oběť.
- Ismerie: Kristus?
- Seqvinus: Náš Bůh.
- Ismerie: Běda, jaký blud! Copak Bůh podléhá smrti?
- Marchinus: Mohl jí podlehnout, protože předtím přijal
735 lidskou podstatu.
- Ismerie: Co to říkáš za další bezbožnost?
- Seqvinus: Čemu se divíš?
- Ismerie: Kde by Bůh vzal
lidskou podstatu?

- Heppinus: Sám čistý, napájel se
krví čisté Panny.
- Ismerie: Jaký další omyl vás
pobláznil, pošetilci?
- 740 Heppinus: Panno, kéž bys poznala
z vlastní zkušenosti Boží Matku!
- Ismerie: Pannu?
- Marchinus: Je to Panna, obdařená
znakem mateřství. Panna, jež září víc
než hvězdy.
- Heppinus: Nohama drtí záři hvězd
i krásu slunce. Ó, panno, důvěřuj
mým slovům. Neskrývá se v nich žádný blud.
- 745 Ismerie: Jak podivné, tolik nezvyklé věci mi vyprávíš
a uvádíš mě v nejistotu. Pověz, převyšuje ta tvá Panna
svou krásou i mě?
- Heppinus: Co to povídáš? Kdybych vzal krásu
všeho na zemi i na nebi, při pohledu na svatou
Boží Rodičku by byla jen stínem, ničím jiným.
- 750 Ismerie: Vyprávíš úžasné věci! Je-li to možné, dopřej mi spatřit
obraz takové Panny.
- Heppinus: Tvému přání
nedokážu vyhovět.
- Marchinus: Rač si vytvořit v mysli
jakékoli krásné obrazy; přesto, i kdybys shromáždila
tisíc zázraků, krása samotné Marie je převyší
právě takovou měrou.
- 755 Ismerie: Kéž bych však směla
spatřit její podobiznu.
- Seqvinus: To žádáš marně.
- Ismerie: Pročpak?
- Heppinus: Tak vznešený úkol si žádá umění
zkušeného malíře.²³ Proč by to zkoušela neobratná ruka?
- Marchinus: Povinnost k ní je nám nad povinnost k matce.
760 Své srdce, život, dech a veškerou
sílu ducha odevzdáváme té, v jejímž náručí
by bylo tak sladké zemřít, panno! Tak radostné!
- Ismerie: Já si však přeji vidět obraz té Panny.
Nikdo z nás tedy nemůže zručnou pravicí
765 splnit mé přání?

²³ Lat. *Apelles, is, m.* – znamenitý řecký malíř, současník Alexandra Velikého; zde v obecném významu „umělec, mistr“.

- Heppinus: Nikdo.
 Ismerie: Běda! Nešťastný osud!
 K čemu tedy bylo dobré tolika řečmi vychvalovat Pannu,
 kterou mi nyní odpíráš ukázat?
 Heppinus: Odpusť mně
 i mým bratrům. Krása naší Panny
 převyšuje jakékoli umělecké dílo, o něž by ses pokusila.
 770 Ismerie: Ráda bych to zkusila, třeba ta práce bude mít
 příznivý výsledek.
 Marchinus: Udělám, co tolik žádáš.
 Přines mi tedy laskavě tabulku, štětec
 a také barvy. Doufám, že se mi podaří
 uspokojit tvé neutuchající přání.
 775 Ismerie: Udělám to, dovolte mi nakrátko odejít.

11. SCÉNA

Alladinus chystá truchlivé divadlo, až celá záležitost skončí. Pážata mu odhalí, co předtím zpozorovala. Alladinus je mezitím povolán zpět ke dvoru v naději na šťastný konec.

Osoby: Alladinus, voják, kat, 3 pážata, dvořan 1, dvořan 2.

- Alladinus: Naostří si meč, kate! A ostatní
 ať se dostaví k truchlivé podívané!
 Voják: Příkaž a vztyčíme
 hrůzoplňné jeviště, aby na něm nešťastná trojice
 padla, třeba předčasně.
 Kat: Tři hlavy
 780 dá tento meč za kořist trojhlavému psu.²⁴
 Alladinus: Nemáš proč mluvit tak rozhněvaně. Vždyť,
 jak věřím, dcera přinese otci
 velkou úrodu radosti. Přání krále
 je však přece třeba poslechnout, i kdyby
 785 neměla nikdy dosáhnout zamýšleného cíle.
 Páže 1: Dcero nevděčná vůči otci!
 Alladinus: Jak daleko jste se ve své záležitosti dostali?
 Páže 2: Ismerie!
 Alladinus: Proč voláš jméno Ismerie tak smutně?
 Páže 3: Moc se bojím, aby neoklamala nás i otce.
 Alladinus: Cože? Jestli jsi zaznamenal nějakou nepravost, pověz to.
 790 Páže 1: Je třeba se bát zrady.

²⁴ Mínen Kerberos, který střežil vchod do podsvětí.

- Alladinus: Mluv, jaká lest je před námi skrytá?
- Páže 3: Co když se dívky zmocní láska k Panně,
kterou Francouzi uctívají jako Matku
svého Boha?
- Alladinus: Čím bys mohl doložit
takový zločin?
- 795 Páže 2: Čím? Co jiného značí to,
že si vyžádala obrázek té Panny?
- Alladinus: Nemluv na mě
v hádankách.
- Páže 1: Zde to tedy máš jasněji.
Ismerie nejprve dychtivě naslouchala
chválám Panny, kterou bezbožníci nazývají
Boží Rodičkou, a hned potom si, celá rozjitřená,
800 vyžádala od Francouzů její podobiznu. Chápeš?
- Alladinus: Není
se tu čeho bát. Snad ji zamýšlí použít
jako prostředek svého triumfu.
- Dvořan 1: Vládce rozkazuje,
abyste se odebrali ke dvoru.
- Alladinus: Již si králova dcera
odnesla na čele blýskavý vavřík?
- 805 Dvořan: Nastává chvíle posledního útoku a naplnění
našich nejlepších nadějí je již blízko.
- Alladinus: Tak?
- Dvořan: Považuj to za jisté
a přichystej návrat do královského paláce.
- Alladinus: Jaké urážky pronesl tvůj neobezřetný jazyk? Chceš,
aby se král dozvěděl o tvých drzých, opovážlivých řečech?
- 810 Páže 1: Běda! Takové neštěstí ať se nestane!
V mé promluvě totiž nebyla žádná lest.
- Dvořan 2: Ke dvoru, vládce přikazuje, aby se jeden každý
dostavil ke dvoru. Co otálíš? Rychle,
rychle, bratře, král volá všechny do služby.

12. SCÉNA

Služebníci Krista a Marie jsou sklíčení z toho, že na sebe vzali úkol namalovat obraz. Když se k nim zázrakem snese podobizna Bohorodičky, úzkost se změní v jásot. Ismerie poznává na obraze Pannu, která se jí zjevila ve snu, a celou ji zachvátí láska k Bohorodičce.

Osoby: Marchinus, Heppinus, Seqvinus, Ismerie.

- 815 Marchinus: Jak se třesu! Mé nitro se chvěje strachem
a zároveň se tvář rdí nezvyklým studem.
- Heppinus: Kdo tě dohnal k té hanbě? Tvoji, tvoji vinou
se to stalo.
- Marchinus: Nesmírný strach
mučí mou duši.
- Seqvinus: Stud a hanba se však nezastavily
u tebe, ale zasáhly také tvé
820 nevinné bratry.
- Heppinus: Bez pochyby jsi oba
uvrhl do stejného nebezpečí.
- Marchinus: Milí bratři,
prosím, odpusťte, pokud jsem se
nerozvážnou myslí dopustil nějakého zločinu.
- Seqvinus: Měl sis to rozvážit.
- 825 Heppinus: Vzejde z toho
naše i tvoje ostuda.
- Marchinus: Ach, odpusťte
a nepřitěžujte bratrovi, již tak sklíčenému
tíhou bolesti.
- Seqvinus: To břemeno jsi na sebe vzal dobrovolně.
- Heppinus: To že má být obraz Panny? Hrůza! A přitom se
Marchinus v tomhle umění vzdělával. Nezdá se mi,
830 že bys zrovna soupeřil s Apellem.
- Marchinus: Proč mi přiděláváš
ještě další bolest?
- Seqvinus: Bratře! Že tebe drtí smutek
a nás kvůli tobě bolest, to je to nejmenší.
Podívej se ale, jak jsi pošpinil Matku Boží.
- Marchinus: Přiznávám, to mě mučí a drásá mi to srdce.
835 Není tedy žádná naděje? Žádné místo, odkud by přišla
pomoc? Maria! Ta jediná může přinést pomoc.
- Seqvinus: Proč ještě zvětšuješ svůj zločin?
- Heppinus: Žádáš snad zázrak?
Jak jinak než s výsměchem teď barbarský lid
přijme Boží Rodičku?
- 840 Marchinus: Běda! Taková bezbožnost se nesmí stát, ach ne!
Rozbiju obraz na kusy, a tak se vyhnu
bezbožné pohaně.
- Heppinus: Co však odevzdáš dychtivé
králově dceři?

- Marchinus: Kdybych jí nedal nic, bude to dost.
 Seqvinus: Tak tedy, bratře, naplníš důvěru, kterou do tebe vložila?
 Heppinus: Tak budou tvá ústa pravdomluvná?
 Marchinus: Ať si to Ismerie říká,
 845 ať mě tisíckrát potupí a tisíckrát nazve lhářem,
 jen když dobrotivé Panně zůstane zachována její čest.
 Kdo to však zmírňuje mou bolest? Bratři! Přízeň
 svaté, sladké, dobrotivé Matky se projevila!
 Vidíte důkaz její lásky?
- Heppinus: Běda! Běda mi, dopustil jsem se
 850 zločinu, ano, zločinu.
- Marchinus: Přízeň svaté Panny dokazuje,
 že jste se žádným zločinem neprovinili.
- Seqvinus: Tak oblažuješ nevděčníky,
 vznešená Panno?
- Heppinus: Tak přeješ nevěrným?
 Ó, srdce zrozená z křemene!
- Seqvinus: Hlavo tvrdá jako mramor!
- Heppinus: Odpusť, bratře, a především Ty, Královno
 855 nebes, očisti nás oba, zarmoucené, od zločinu.
- Marchinus: Přiznávám, prokazovali jsme Vznešené slabou víru.
 Ať tedy nyní naše vznícená srdce tím usilovněji
 ctí Matku Boží Pomocnici. Doufám,
 že tak se podaří odstranit cejch, který nám byl vpálen.
 860 A již se blíží panna.
- Ismerie: Co děláte?
- Marchinus: Nevidíš?
- Ismerie: Kde to přebývám? Kde jsem? Nebešťané! Kde se zdržuji?
 Ismerie! Kam tě v tvé nevědomosti, kam tě uvrhl
 nedávný omyl! Trojice drahá nebešťanům!
 Milovaní potomci Boha! Sladký obraz!
 865 Ó obraz seslaný z nebe! Přešťastná podobizna!
 Přešťastní mladíci! Jen já jsem nešťastná, já,
 nehodná dívka!
- Marchinus: Ó panno, jsi prostá zločinu,
 když ti hvězdy prokazují milost a nebe
 tě zahrnuje takovou přízní.
- Ismerie: To je ona, ta, kterou jsem
 870 viděla ve spánku. Ó Panno! Ó Bože!
 Domnívala jsem se, že vidím sebe. Ó ta hanba! Ó ta bolest!
 Nešťastníku! Lháři! Knězi neznalý hvězd!
 Ale proč svou řečí haním cizí zločin?

- 875 Ismerie! Ty, ty jsi vinná, ty neobezřetná,
pyšná ženo!
- Heppinus: Ó panno, přestaň naříkat,
a raději obrať své nevinné srdce
k Mariině milosti.
- Ismerie: Zbývá snad nějaká naděje?
- Seqvinus: Věř, že nebe i Panna chtějí, abys byla jejich.
- 880 Ismerie: Ó sladký obraze! Ó Panno, smyj můj zločin!
Odpusť mi vinu! Pro Tebe budu odtěť žít, pro Tebe
zemřu. Ach hvězdy! Jasně pochoďně nebe!²⁵
Spusťte déšť (otvírám srdce i náruč),
spusťte déšť čistých plamenů! Sešlete jiskry! Prosím,
ať mé údy stravuje láska, láska ke svaté Panně!
- 885 Panno! Tebe budu navěky ctít!
Co mi však zbývá? Uprchnu! Nechám se vést vámi,
chráněnci Bohyně. Buď navěky sbohem, otče!
Sbohem, královské příbytky! Vlasti, sbohem!
Sbohem všemu! Opouštím otcovský dům,²⁶
- 890 abych uctívala Krista a jeho panenskou Matku.

Mezizpěv

13. SCÉNA

*Marabucius se snaží vyzdobit chrám, v němž, jak všichni mylně věří, se mají bratři
zřící Krista a upsat se Mohamedovu učení. Chalífa vychvaluje dceřinu obratnost.*

Osoby: Marabucius, chalífa.

- Marabucius: Jásám! Zvítězil jsem! Přísný trest totiž
leckdy srazí i nevinné, aby je pak přízeň
tím spíše vynesla na vrchol slávy.
Dvůr mě před časem zapudil a král mi přikázal
- 895 vzdálit se od jeho tváře; teď se mi dvůr
uctivě klaní, a když byl můj zločin vymazán, znovu spočívám
ve vládcově náručí. Rád Ismerii postoupím slávu
svého jména i svůj věhlas, postoupím jí poctu za vítězství,
ačkoli by ho ta dívka nijak nedosáhla, kdyby ji
- 900 nevedl můj úsudek. Rychle, čas volá.
Ať se oltář blyští! Ať chrám září ozdobami!
Aby se novým druhům Ismara dostalo
znamení zbožnosti tam, kam je volá horoucí zbožnost

²⁵ Lat. *empyreum*, *ei*, *n.* – „ohnivé nebe“, nejvyšší část nebe, kde je umístěn oheň a jím tvořená nebeská tělesa.

²⁶ Lat. *Lares*, *um*, *m.* – domácí ochranné božstvo, zde v obecném významu „dům, domov“.

- 905 a žene jejich přání. Roztáhni tři koberce,
pro každého z těch tří jeden.
- Chalífa: Dcero! Získala sis otce,
podrobila sis otcovo srdce.
- Marabucius: Ctím,
šlechtný vládce, ctím záři tvé vznešenosti
a uctívám tak vzácnou dceru jako novou hrdinku.
- 910 Chalífa: Ó dcero! Jaká čest a sláva tě jako vítězku
čeká, dcero? Přísahám při záři slunce²⁷
i při noční hvězdě! Od této chvíle
budeš stát hned u otcova trůnu, abys získala
z otcova náručí vše, co si budeš přát.
- 915 Marabucius: Zde se tři mladíci s úklonou zasvěti
našemu Bohu.
- Chalífa: Vykonáváš svůj úkol pečlivě.
Co chceš odměnou za své služby?
- Marabucius: Chci sloužit tobě, vznešená chloubu Thrákie,
to se vyrovná vrcholu slávy!
- Chalífa: Dovolávám se nebe!
Dostaneš, co si přeješ; ba dokonce si odneseš víc,
než by sis mohl myslet nebo přát.
- 920 Pospěš si, strážce. Nikomu neodpírej přístup,
brány chrámu ať jsou otevřené každému.
Ať se sejde dvůr! Chci, aby všichni byli svědkem toho,
jak dcera uctí otce novou trofejí.
- 925 Ó dcero! Jsi víc než dcera!

14. SCÉNA

Přichází také Alladinus a ohlašuje, že urození mládenci již prý byli vyvedeni z vězení. Proto vypukne jásot, který se však změní v nejvyšší úžas chalífy i celého dvora; zjistí se totiž, že mladíci pod vedením Ismerie uprchli.

Osoby: Alladinus, chalífa, Marabucius a mnoho dalších.

- Alladinus: Nesu přešťastnou
zprávu, vznešený vládce.
- Chalífa: Mluvíš o slavném
vavřínu, který získalo mé milované dítě?
- Alladinus: Ismerie nepřemoženou rukou
otevřela brány vězení.

²⁷ Lat. *Titan, anis, m.* – Titán, jeden z potomků Úrana (Nebe) a Gáie (Země). Často míněn Hyperión či Helios, bůh slunce, odtud obecný význam „slunce“.

- Chalífa: Šťastný otec!
A šťastná dcera!
- Alladinus: Už nebude daleko.
- Chalífa: To je dobře.
- 930 Rychle, strážce, podívej se, jestli už vítězka přichází.
- Voják: Co si král přeje a žádá, to přesně vykonám.
- Chalífa: Já, otec, poběžím dceři vstříc jako první
a uctím Amazonku slavnostním pozdravením.
935 Pak ať dvůr má slova zopakuje a svorně
zazpívá vítězce paján.
- Voják: Sousední čtvrtí
zní veselý hláhol, domnívám se, vznešený vládce,
že tvá dcera již přichází v doprovodu mladíků.
- Chalífa: Rychle tedy, bez otálení dones Ismerii zprávu,
940 že král je zde a nežádá si nic kromě ní samé
a jejího doprovodu.
- Achmes: Běžím, kam přikazuješ, vládce.
- Marabucius: Vy pak pokorně poklekněte.
- Chalífa: S pokornou tváří přitiskněte kolena k zemi
a sepněte ruce.
- Marabucius: Běda! Nedopusťte tu hanbu,
945 aby u vás trojice zasvěcená Bohu
zpozorovala cokoli špatného či nepěkného.
- Chalífa: Já sám půjdu v čele, sluší se, aby dvůr
následoval příklad Vznešeného.
- Achmes: Brány vězení jsou otevřené,
vznešený vládce.
- Chalífa: Neříkáš nic nového.
- Alladinus: Dovol,
velkodušný vládce, abych tu chybu rychle napravil.
- 950 Chalífa: Kde otálejí? Ať sem hned přijdou ti tři
i má dcera! Co říkáš?
- Achmes: Bojím se promluvit.
- Chalífa: Copak? Pověz.
- Achmes: Mé nitro se chvěje strachem.
- Chalífa: Proč každému z vás utkvěl ve tváři bolestný výraz?
Mluv! Co tísní vaše srdce? Strávil snad oheň²⁸
955 vládcův příbytek?
- Achmes: Myslím, že je to něco vážnějšího.
- Chalífa: Proč mě zdržuješ, zrádce?
- Jiný dvořan: Běda! Vládce! Zločin!

²⁸ Lat. *Vulcanus*, i, m. – bůh ohně, zde obecně ve významu „oheň“.

- Chalífa: Proč žalostně houkáš, stejně jako ten druhý sýček?
 Jiný dvořan: Takový nevděk dcery vůči otci!
 Chalífa: To zní hrozivě!
 Co se děje, darebáci?
- 960 Alladinus: Běda! Neslýchaný zločin!
 Chalífa: Bohové! Co má znamenat tenhle nářek a sýčkování?
 Achmes: Ismerie se i s třemi mládenci dala na útěk.
 Sulejma: Běda! Zločin!
 Melichi: Copak jsme před tím již dávno
 prozřetelně nevarovali?
- Marabucius: Cože?
 Všichni: Nešťastný knězi!
 Alladinus: Vznešený!
 Marabucius: Co to povídáte?
 Alladinus: Kde je vládce?
 Chalífa: Co je,
- 965 co vás mučí bolestí?
 Alladinus: Ismerie! Ta nestoudná, proradná
 dívka!
 Chalífa: Dceřina práce se nezdařila?
 Ať tedy ty tři hned zahubí krvavý meč!
- Alladinus: Vznešený! Tvá dcera uprchla a ti tři s ní.
 Chalífa: Blázne!
 Achmes: Tvá dcera opustila otcovský dům.
- 970 Chalífa: Běda! Co to říkáš?
 Soramnus: Přináším zprávu o neslýchaném zločinu,
 velkodušný vládce.
- Chalífa: „Buď navěky sbohem, otče!
 Sbohem, královské příbytky! Sbohem, vlasti!
 Sbohem všemu! Opouštím otcovský dům,
 abych uctívala Krista a jeho panenskou Matku.“
- 975 Běda! Osude! Kam mě to strháváš? Pekelný zločin! Budu tu
 vzpurnou dívku pronásledovat. Dcero! Ty kale z Acherontu!
- Marabucius: Mám věřit takovému zločinu?
 Všichni: Nešťastný knězi!
 Melichi: Odstup, zločinný ničemo.
 Sulejma: Otevři konečně oči,
 zpupný věštče.
- Marabucius: Je se mnou konec.
 Všichni: Je.
- 980 Marabucius: Zavalte ubožáka, skály, rozdrťte mi hlavu,
 jen tak se vyhnu královým krvavým rukám!
 Chalífa: Ničemnice! Nepřítelkyně! Běda! Kde se skrýváš?

- 985 Ismerie! Dcero Avernu! Běda! Hanba! Běda! Zločin!
Proč dosud otálíš, Kerbere? Sem s hněvem a zuřivostí
vyvolanou z hlubiny Erebu! Ať peklo chrlí
pochodně sršící ohněm! Sem, pohřební hranice z podsvětí!
Rychle pohlťte nitro, které se chystá soptit hněvem.
Sem, kruté Erynnie! Barbarská trojice Eumenid!
Sem s celým zuřivým Plútónovým domem!
990 Sem, strašné nebeské blesky! A hanbou potupená luna
ať z nebe vrhne zhoubný plamen.
Běda mi! Zločinná žena! Běda! Co mám dělat? Hanba!
Hanba! Budu uprchlici pronásledovat k vodám Acherontu.

15. SCÉNA

Ismerie se svými druhy vzdává horoucí díky Bohorodičce, dárkyni radosti, a všichni se cele odevzdávají do jejích služeb.

Osoby: Ismerie, Marchinus, Heppinus, Seqvinus.

- Heppinus: Prcháme z nehostinného pobřeží, z nevlídných krajů.
995 Marchinus: Je snad již náš život v bezpečí? A záchrana jistá?
Seqvinus: Co když bude rozhněvaný král uprchlíky stíhat?
Heppinus: Není se čeho bát, nebeská Panna bude od této chvíle
své služebníčky chránit.
Ismerie: Pryč se strachem
a s obavami! Přízeň svaté Panny
1000 zažene nebezpečí daleko, daleko od nás.
Panno! Mé srdce se rozplývá a duše přechází
v sladkou lásku. Kéž jsem Tvá, ó Panno! Kéž jsem Tvá
a kéž bych byla Tvá již dříve.
Jak laskavé jsou projevy Tvé milosti, ó Maria,
1005 laskavější než otcova náruč. Nebeská Panna je
bohatým přívalem přenesla i na nás.
Marchinus: Všechny nás přemohla Mariina milost.
Ismerie: Jak sladké a dobré je být spoután tímto zákonem!
Seqvinus: Jaká svoboda, ptám se, může být lepší?
1010 Ismerie: Kéž bys přikázala, ó Božská, aby mě
láska k Tobě spoutala ještě pevněji!
Heppinus: Od této chvíle bude povinnost k Vládkyni hvězd
pro nás i pro tebe víc než povinnost k matce.
Ismerie: Dobrotivá nebesa, jakou Matku jsem získala
místo otce! Matko! Ó řemeslníci, přispějte
1015 svými rukama, důvtipem, silami, uměním! V mých rukou
je chudý oltář. Postavte Marii svaté příbytky,

- postavte jí na zemi nebe! Vynaložte na to všechny poklady světa a ze všech stran je obložte čistým zlatem!
- 1020 Marchinus: To bychom dělali zbytečně, Ismerie. Svatými příbytky ať jsou nyní naše horoucí srdce, o Mariinu poctu se postará Bůh a moudré nebe.
- Ismerie: Tobě tedy, sladká Panno, vládkyně hvězd, Tobě chci zasvětit své srdce.
- 1025 Sem, čistý plameni lásky! Spal mé srdce až na dřev, ať tisíce plamínek stále obnovují lásku k Marii, která sežehne nitro mého srdce.
- Marchinus: Budiž Ti tisícere díky, tisícere chvály, Svatá Panno, jež jsi laskavá k těm, kdo si to nezaslouží. Odted' chci být zcela oddán Tobě a Tobě sloužit.
- 1030 Seqvinus: Každý okamžik života a cokoli, co je tobě, Panno, i mně milejší než život, všechno zasvěcuji cti Spasitelky.
- Heppinus: Přidávám k těmto slibům svůj. Ó svatá Panno, až do posledního dechu ve mně budou plát plamínky lásky k Tobě, dokud mocný žár lásky nespálí mé srdce i žíly na prach a mě samého neobráti v uctivý popel.
- 1035 Ismerie: Ať nebe korunuje tyto sliby. Kéž smíme pro Tebe, Panno, dýchat a zemřít v Tvém náručí!

EPILOG

Učí, že Křesťanská nevinnost může být sice potlačována, avšak nejenže nemůže být potlačena, ale pod ochranou Marie uprchne a bude ještě slavnější.

Vše k větší slávě Boží a cti blahoslavené Panny Marie